Co należy zrobić?

W odpowiednim polu wpisz odpowiedź na każde pytanie. Pamiętaj, że nie ma złych odpowiedzi. Zastanów się spokojnie nad pytaniami i napisz, co myślisz.

Scenariusz 1

Anna poważnie pokłóciła się ze swoim najlepszym przyjacielem, Tomaszem. Chwilę później opublikowała w mediach społecznościowych bardzo złośliwy post na jego temat. Wieczorem Tomasz wysłał do niej SMS-a i pogodzili się, ale post pozostał w Internecie.

- Co może się wydarzyć?
- Co powinna zrobić Anna? Co powinien zrobić Tomasz?
- Czy możecie podać podobny przykład z życia?

Scenariusz 2

Janusz zrobił kilka zdjęć wygłupiających się kolegów i zamieścił je w mediach społecznościowych. Dodał do nich hasztagi, które mogły wydawać się ordynarne lub złośliwe, ale tak naprawdę takie żarty były częste w tym gronie. Nazajutrz w szkole do Janusza podeszła Grażyna i stwierdziła, że hasztagi są obraźliwe i seksistowskie (czyli wyrażają uprzedzenia lub dyskryminację ze względu na płeć, dotyczy to zwłaszcza dyskryminacji kobiet).

- Co może się wydarzyć?
- Co powinien zrobić Janusz? Co jeszcze może zrobić Grażyna?
- Co mogłoby się stać, gdyby Grażyna skontaktowała się z Januszem przez Internet, a nie osobiście?
- Czy możecie podać podobny przykład z życia?
- Co mogłoby się stać, gdyby Grażyna zaczęła nazywać Janusza prześladowcą? Jak sądzisz, czy reputacja prześladowcy mogłaby wpłynąć na przyszły wizerunek Janusza?

Scenariusz 3

Klara zajrzała do portalu społecznościowego i odkryła, że Weronika, koleżanka ze szkoły, zrobiła jej zdjęcie i zamieściła je tam z hasztagiem „Haha #modazlumpeksu” (naśmiewając się w ten sposób z jej ubrań). To naturalne, że Klara bardzo się zdenerwowała.

- Co może się wydarzyć?
- Co powinna zrobić Weronika? Co powinna zrobić Klara?

Co należy zrobić? Tekst dla prowadzącego

W odpowiednim polu wpisz odpowiedź na każde pytanie. Pamiętaj, że nie ma złych odpowiedzi. Zastanów się spokojnie nad pytaniami i napisz, co myślisz.

Scenariusz 1

Anna poważnie pokłóciła się ze swoim najlepszym przyjacielem, Tomaszem. Chwilę później opublikowała w mediach społecznościowych bardzo złośliwy post na jego temat. Wieczorem Tomasz wysłał do niej SMS-a i pogodzili się, ale post pozostał w Internecie.

- Co może się wydarzyć?

- Co powinna zrobić Anna? Co powinien zrobić Tomasz?

Ktoś może zobaczyć post i zgłosić Annę z powodu nękania albo błędnie zinterpretować wzajemną relację Tomasza i Anny. Tomasz może nadal postrzegać post jako obraźliwy. To chyba dobry pomysł, aby Anna usunęła post.

- Czy możecie podać podobny przykład z życia?

Uczestnicy powinni zastanowić się nad przykładami z życia, z którymi mieli do czynienia w przeszłości. Pamiętaj, że dzielenie się takimi przykładami z życia może być krępujące dla uczestników. Zachęć ich do podzielenia się przykładami z życia znajomych (a nie swojego).

Scenariusz 2

Janusz zrobił kilka zdjęć wygłupiających się kolegów i zamieścił je w mediach społecznościowych. Dodał do nich hasztagi, które mogły wydawać się ordynarne lub złośliwe, ale tak naprawdę takie żarty były częste w tym gronie. Nazajutrz w szkole do Janusza podeszła Grażyna i stwierdziła, że hasztagi są obraźliwe i seksistowskie (czyli wyrażają uprzedzenia lub dyskryminację ze względu na płeć, dotyczy to zwłaszcza dyskryminacji kobiet).

- Co może się wydarzyć?

- Co powinien zrobić Janusz? Co jeszcze może zrobić Grażyna?

Janusz powinien przeprosić lub wytłumaczyć swoje zachowanie. Uczestnicy powinni zastanowić się, w jaki sposób ich działania mogą być postrzegane jako niezgodnie z intencjami, ale to nie oznacza, że opinie innych ludzi są nieistotne.

- Co mogłoby się stać, gdyby Grażyna skontaktowała się z Januszem przez Internet, a nie osobiście?

Gdyby Grażyna skomentowała post Janusza publicznie, inni mogliby się ustosunkować do jej wypowiedzi i albo wytłumaczyć żart osobom spoza kręgu znajomych, albo wskazać, dlaczego wypowiedź była obraźliwa. Spór może zostać rozwiązany albo może stać się podstawą do dyskusji w szerszym gronie. Gdyby Grażyna skontaktowała się z Januszem przez Internet, wówczas Janusz mógłby z nią porozmawiać i ewentualnie zmodyfikować post, gdyby uznał go za niestosowny.

- Czy możecie podać podobny przykład z życia?

Uczestnicy powinni zastanowić się, jak w przeszłości rozwiązywali problemy wynikające z błędnej komunikacji. Pamiętaj, że dzielenie się takimi przykładami z życia może być krępujące dla uczestników. Zachęć ich do podzielenia się przykładami z życia znajomych (a nie swojego).

- Co mogłoby się stać, gdyby Grażyna zaczęła nazywać Janusza prześladowcą? Jak sądzisz, czy reputacja prześladowcy mogłaby wpłynąć na przyszły wizerunek Janusza?

Uczestnicy powinni zastanowić się, czym jest nękanie i wskazać, jak treści online mogą wpłynąć na postrzeganie ich przez rówieśników.

Scenariusz 3

Klara zajrzała do portalu społecznościowego i odkryła, że Weronika, koleżanka ze szkoły, zrobiła jej zdjęcie i zamieściła je tam z hasztagiem „Haha #modazlumpeksu" (naśmiewając się w ten sposób z jej ubrań). To naturalne, że Klara bardzo się zdenerwowała.

- Co może się wydarzyć?

- Co powinna zrobić Weronika? Co powinna zrobić Klara?

Klara powinna otwarcie porozmawiać z Weroniką o jej postępowaniu i uświadomić jej, że było krzywdzące. Klara może też zgłosić zachowanie Weroniki obsłudze platformy społecznościowej oraz osobie dorosłej (rodzicowi, opiekunowi, nauczycielowi lub administratorowi szkoły).

Ten zasób szkoleniowy został udostępniony przez wydział Youth and Media stowarzyszenia Berkman Klein Center for Internet & Society na Uniwersytecie Harvarda na licencji Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International. Możesz korzystać z tego zasobu, w tym kopiować go i przygotowywać utwory pochodne, zarówno do celów komercyjnych, jak i niekomercyjnych, pod warunkiem, że podasz Youth and Media jako pierwotne źródło i będziesz udostępniać wszystkie utwory pochodne na tych samych warunkach. Te i inne zasoby szkoleniowe istnieją także online na platformie Digital Literacy Resource stowarzyszenia Berkman Klein Center